

KESTÄVÄN YMPÄRISTÖRAKENTAMISEN KRITEERIT

Yhteinen toimintamalli viheralalle

Viherpäivät 8.2.2017

Emilia Weckman

maisema-arkkitehti MARK

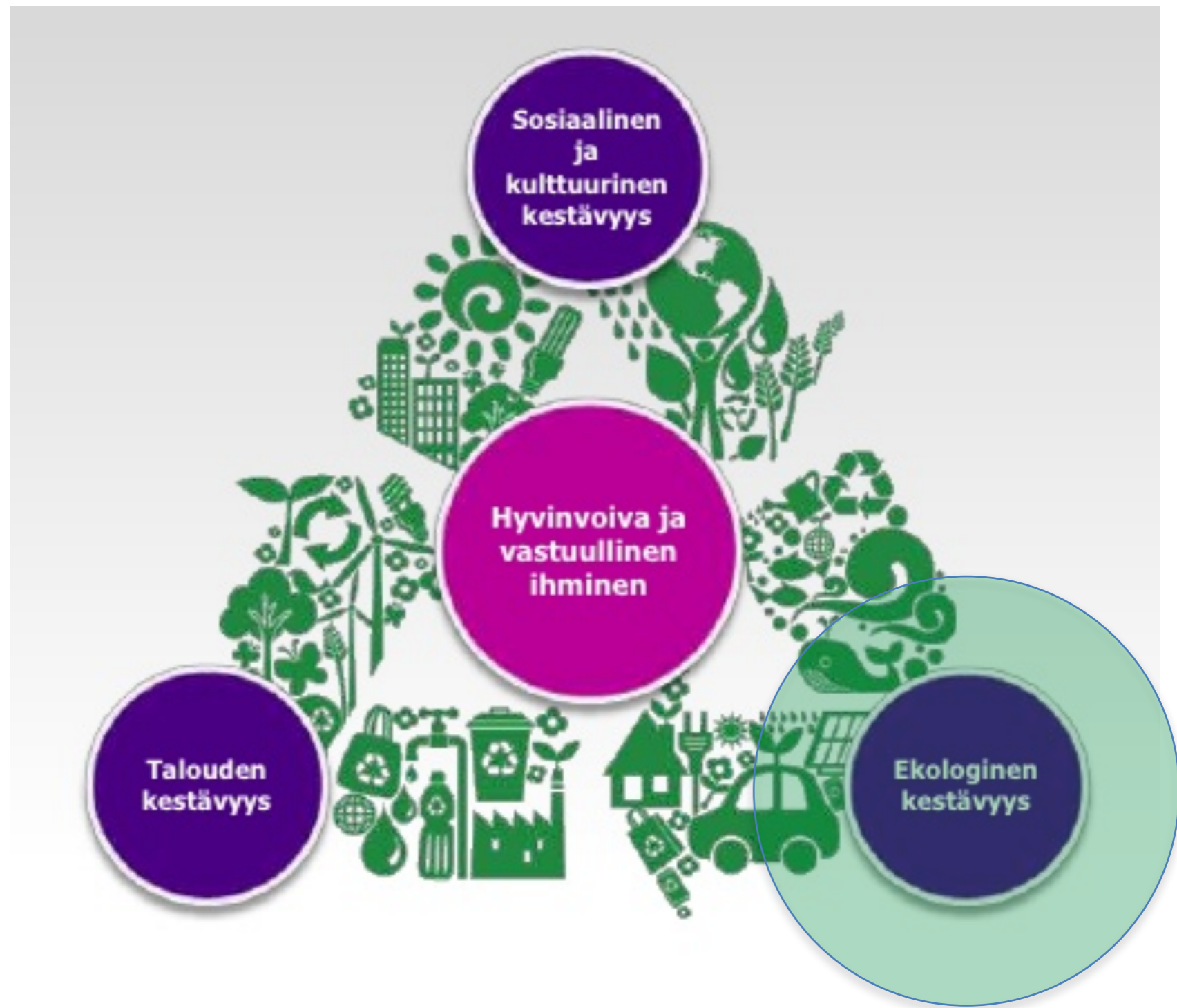
Kestävän ympäristörakentamisen tarkoituksena on **hallinnoida, suunnitella, rakentaa ja ylläpitää** ympäristöä siten, että **vältetään, lievennetään tai estetään**, jopa parannetaan rakentamisen **haitallisia vaikutuksia**.

MIKSI?

GLOBALIT YMPÄRISTÖONGELMAT
ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMINEN
KAUPUNGISTUMISEN LIEVEILMIÖT
KESTÄVÄN KEHITYKSEN SAAVUTTAMINEN

”Kestävällä kehityksellä tarkoitetaan poikkitieteellistä kulttuurista muutosprosessia, johon sisältyvät ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys.

Kestävää kehitystä edistettäessä pyritään kokonaisvaltaiseen kulttuuriseen muutokseen, jossa pidetään kiinni ihmisarvosta, **vaalitaan elämän perustan muodostavien ekosysteemien elinvoimaisuutta** ja huolehditaan vakaasta taloudesta”

Kuva: Sitran strategia 2012, Paula Laine
(www.slideshare.net/SitraFund/paula-laine-sitran-strategia-252012)

MITEN?

TOIMINTAMALLI JA OHJEET

2015 VIHERPÄIVÄT TAMPERE - TYÖPAJA

2015 - KESTÄVÄ YMPÄRISTÖRAKENTAMINEN (KESY)
TYÖRYHMÄ

PROJEKTIT:

2015-16 *Kestävän viherhankkeen prosessi - Selvitystyö*

2016 KAURIALAN LIIKENNEPUISTO - Koerakentamishanke

2016- Kestävän ympäristörakentamisen kriteerit,
toimintamallin kehittäminen

VIHERYMPÄRISTÖLIITON KESTÄVÄ YMPÄRISTÖRAKENTAMINEN (KESY) TYÖRYHMÄ

Emilia Weckman, pj (MARK)

Seppo Närhi, siht. (VYL)

Hanna Hentinen (MAS)

Mika Hujala (VIPU)

Mikko Jaakkola (VYRA)

Tiina Kaskiaro

(Rakennustuoteteollisuus ry)

Sami Kiema (SPY)

Timo Koski (KPS)

Pia Kuusiniemi (MARK)

Karolina Linden (MAS)

Jaana Matilainen (Rakennustieto Oy)

Anu Riikonen (SPY)

Tuula Råman (RALA)

Anu Sarkkinen (VYRA)

Sari Suomalainen (VIPU)

Taina Suonio (PR)

Jaani Turunen (Rudus Oy)

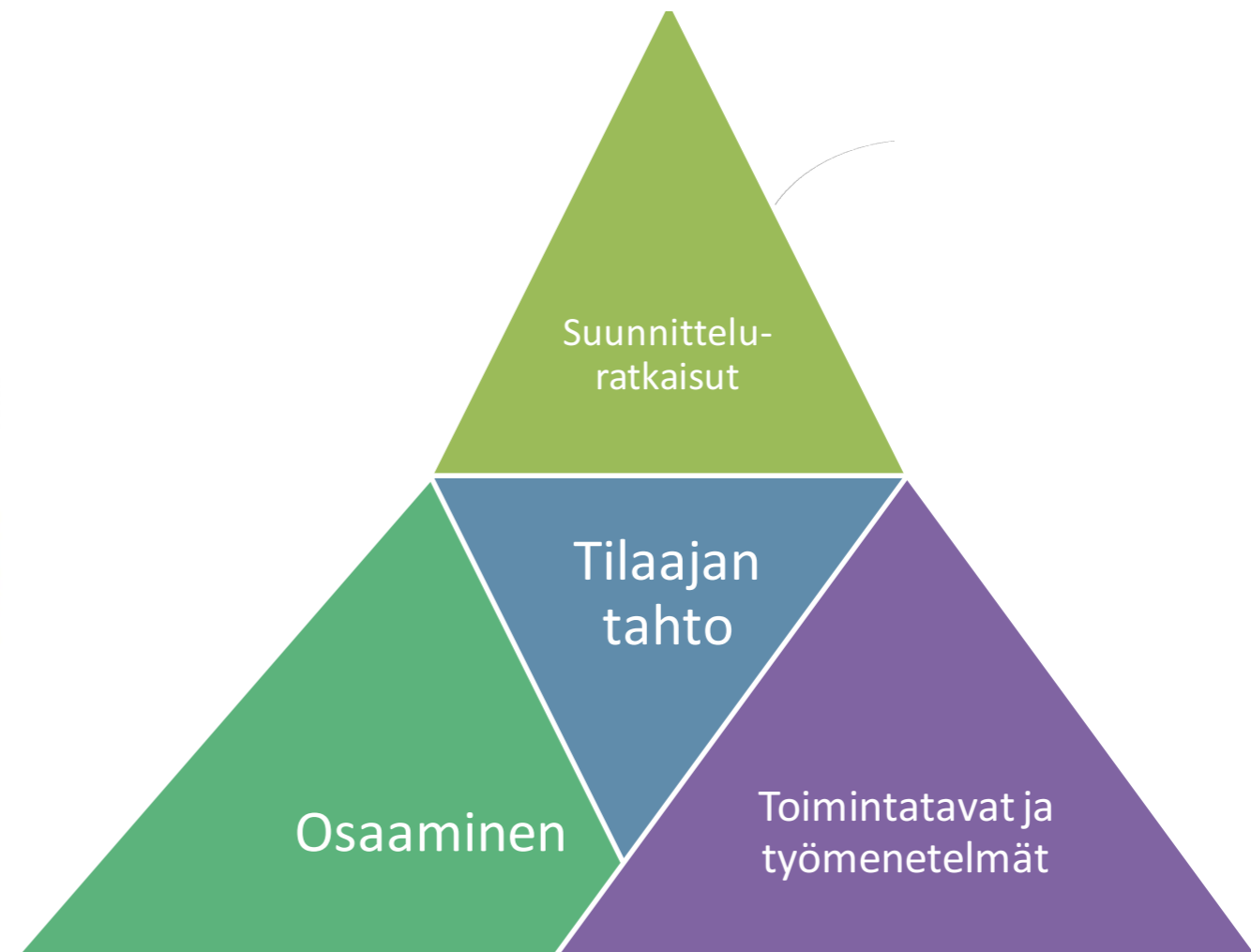
Jyri Uimonen (TVY)

Sirpa Väisänen (Rakennustieto Oy)

Laura Yli-Jama (KPS)

2015-16 Kestävän viherhankkeen prosessi – Selvitystyö

Hanna Tajakka, Konsulttipalvelu Viherarkki

HAASTEITA KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOTEUTUMISEN NÄKÖKULMASTA

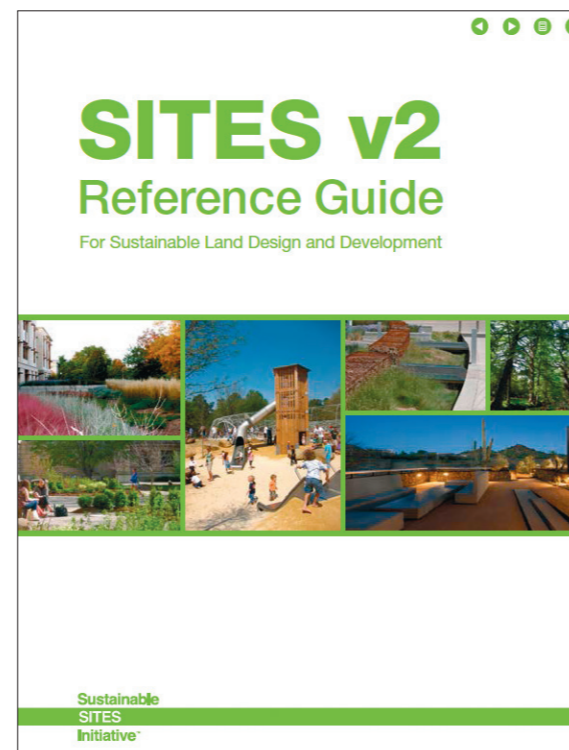
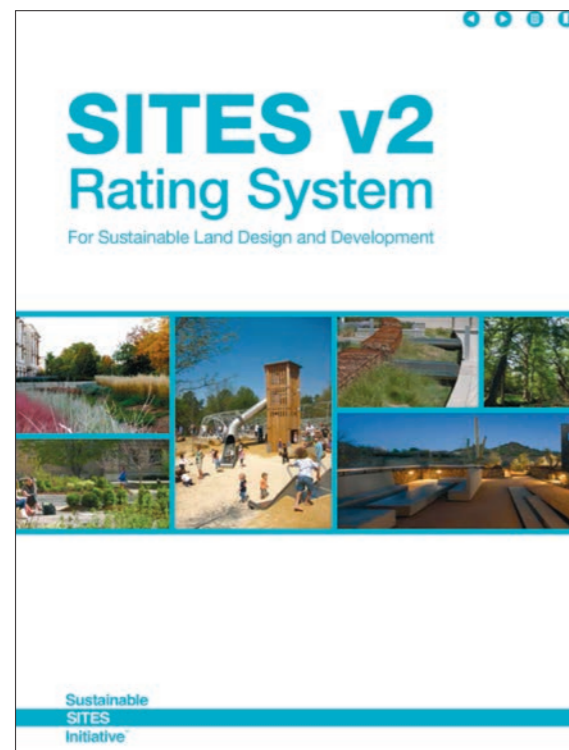
2016 KAURIALAN LIIKENNEPUISTO, Hämeenlinna - Koerakentamishanke

Valmistui kesällä 2016

<https://www.youtube.com/watch?v=Md-w-fYKwn4>

2016- Kestävän ympäristörakentamisen kriteerit, toimintamallin kehittäminen

PROJEKTITYÖRYHMÄ
Hanna-Maria Piipponen,
maisema-arkkitehti MARK
Hanna Tajakka, MMK
Emilia Weckman,
maisema-arkkitehti MARK
Seppo Närhi, Viherympäristöliitto

DE PROFESSIONALS VAN NL GREENLABEL

De NL Professional

Dat is een echte professional met een groen hart. Levende tuinen gemaakt met duurzame materialen, dat is het motto! Het handboek de "Levende Tuin" van de Vereniging Hoveniers en Groenvoorzieners staat centraal. NL Greenlabel ondersteunt en adviseert deze professionals om het duurzame karakter van hun werkzaamheden en toegepaste materialen en producten te waarborgen.

Diensten en producten

Bij de professionals kunt u terecht voor advies, ontwerp, aanleg en onderhoud. Per professional worden de diensten en producten genoemd die zij leveren.

TYÖPAJAT

Lepaa, elokuu 2016
ViherTek, Marraskuu 2016
Gustavelund, Joulukuu 2016
Viherpäivät, Helmikuu 2017

Kestävän ympäristörakentamisen kriteerit - toimintamallin kehittäminen

VIHERALAN YHTEINEN TOIMINTAMALLI

YLEISET TAVOITTEET JA TOIMINTAPERIAATTEET

TOIMENPITEET TEHTÄVITTÄIN

KÄYTÄNNÖNLÄHEISET OHJEET

AIHEESEEN LIITTYVÄT LAIT ASETUKSET JA OHJEET

Kestävän ympäristörakentamisen kriteerit - toimintamallin kehittäminen

ROOLIT JA TEHTÄVÄT ERI VAIHEISSA

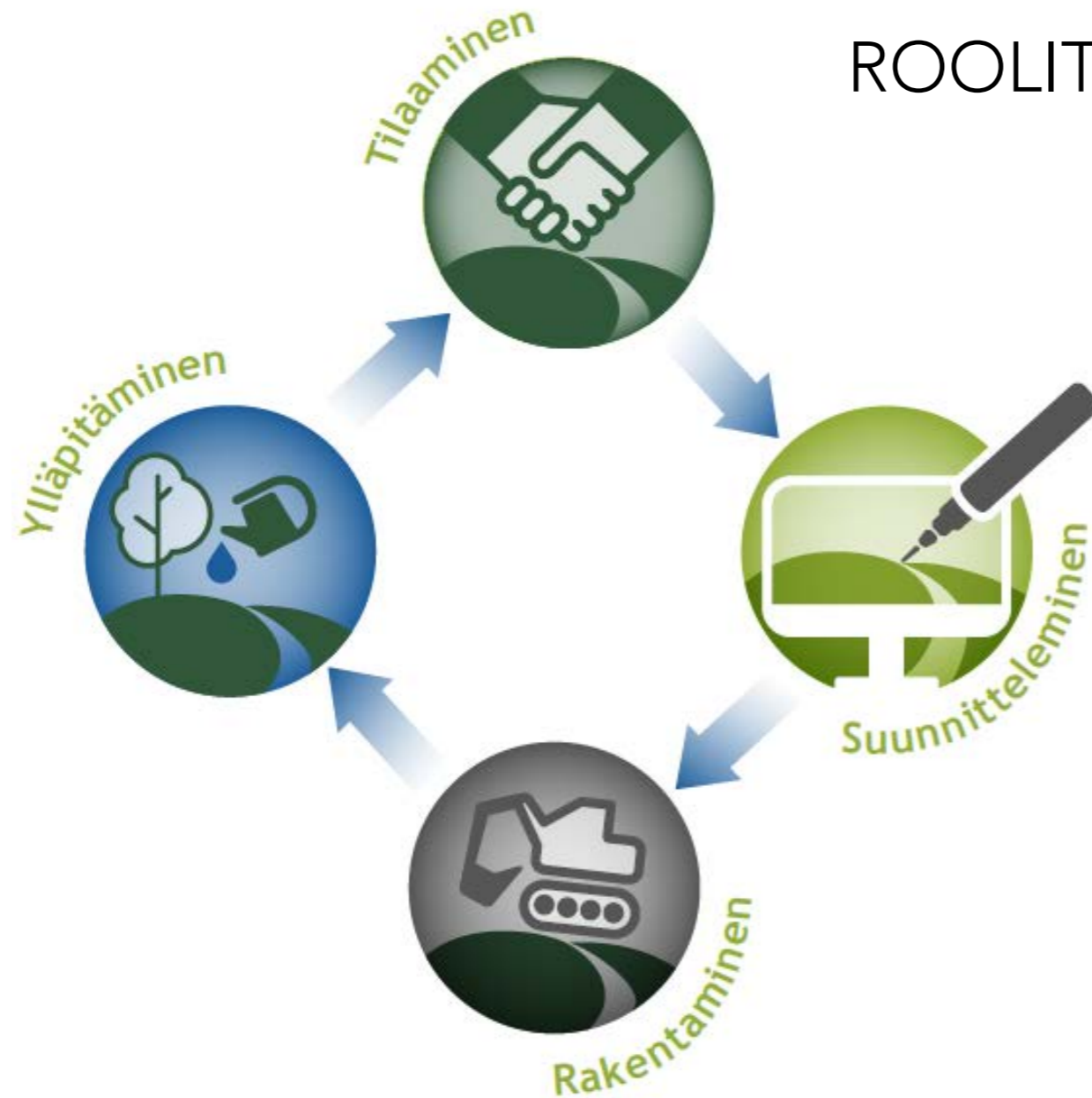

TILAAJA
VALVOJA
SUUNNITTELIJA
RAKENTAJA
YLLÄPITÄJÄ

Kestävän ympäristörakentamisen kriteerit - toimintamallin kehittäminen

ASENNEMUUTOS KÄYTÄNTÖJEN UUDELLEENAJATTELU

ROOLIT JA TEHTÄVÄT ERI VAIHEISSA

TILAAJA
VALVOJA
SUUNNITTELIJA
RAKENTAJA
YLLÄPITÄJÄ

TIEDOTTAMINEN

Kestävän ympäristörakentamisen kriteerit - toimintamallin kehittäminen

5 KRITEERITEEMAA

1. Paikan olosuhteiden vaaliminen: VESI

2. Paikan olosuhteiden vaaliminen: MAAPERÄ JA KASVILLISUUS

3. Käytettävien raaka-aineiden, materiaalien ja tuotteiden tuotanto, valinta ja kierrätys kestäväällä tavalla

4. Ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

5. Energiansäästön, ilmansuojelun ja ympäristönsuojelun edistäminen

1. Paikan olosuhteiden vaaliminen: VESI

Vesioloihin liittyvät kriteerit kannustavat turvaamaan vesiekosysteemipalvelut.

Ne ohjaavat rakentamisen sijoittamista siten, että esimerkiksi tulva-alueiden ekologiset toiminnot ja herkkien vesiekosysteemien toiminta turvataan.

Ne ohjeistavat myös vesiekosysteemien kunnostusta ja hulevesien hallintaa. Lisäksi tavoitteeksi on asetettu vedenkulutuksen vähentäminen.

2. Paikan olosuhteiden vaaliminen: MAAPERÄ JA KASVILLISUUS

Maaperään ja kasvillisuuteen liittyvät kriteerit edistävät terveen maaperän ja kasvillisuuden säilyttämistä, maaperän kunnostusta ja hoitoa.

Ne ohjaavat arvokkaan ja alkuperäisen kasvillisuuden suojelemiseen, kasvupaikkaan soveltuvan kasvillisuuden käyttöön ja vieraslajien hallintaan.

3. Käytettävien raaka-aineiden, materiaalien ja tuotteiden tuotanto, valinta ja kierrätys kestäväällä tavalla

Käytettävien raaka-aineiden, materiaalien ja tuotteiden tuotantoon, valintaan ja kierrätykseen liittyvät kriteerit kannustavat materiaalitehokkuuteen, raaka-aineiden vastuulliseen käyttöön sekä ekologisesti kestävästä materiaali- ja taimituotannon tukemiseen.

Lisäksi materiaalin kierrätyksen ja uusiokäytön sekä rakentamisessa syntyvän jätteen määrän rajoittaminen ja lajitteleminen ovat keskeisiä näkökulmia.

4. Ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä käsittelevät kriteerit liittyvät erityisesti sosiaaliseen kestävyYTEEN.

Niillä tuetaan kulttuuriympäristön arvojen vaalimista, ulkotilojen saavutettavuutta ja turvallisuutta, ihmisten liikkumista sekä kaikille käyttäjille tasavertaisia käyttömahdollisuuksia.

5. Energiansäästön, ilmansuojelun ja ympäristönsuojelun edistäminen

Energiasäästön, ilmanlaadun ja ympäristön suojelemiseen liittyvät kriteerit **keskittyvät erilaisten päästöjen vähentämiseen**. Tavoitteena on vähentää kasvihuonepäästöjä, elinympäristöjen **tuhoutumista ja negatiivisia vaikutuksia** ihmisten ja eliöiden terveyteen.

TEEMA 1: Paikan olosuhteiden vaaliminen: VESI

- 1.1 Tulva-alueiden säästäminen rakentamiselta
- 1.2 Vesiekosysteemien suojele
- 1.3 Vesiekosysteemien kunnostus
- 1.4 Hulevesien hallinta
- 1.5 Vedenkulutuksen vähentäminen kasvillisuusalueiden hoidossa
- 1.6 Vedenkulutuksen vähentäminen vesialtaissa ja -rakenteissa

TEEMA 2: Paikan olosuhteiden vaaliminen: MAAPERÄ JA KASVILLISUUS

- 2.1 Maaperän säilyttäminen, kunnostus ja hoito
- 2.2 Olemassa olevan kasvillisuuden säilyttäminen
- 2.3 Kasvupaikkaan soveltuvan kasvillisuuden käyttö
- 2.4 Vieraslajien hallinta
- 2.5 Lämpösaarekkeiden vaikutusten lieventäminen
- 2.6 Rakennusten energiankäytön vähentäminen kasvillisuuden avulla
(2.X Biomassan optimointi)

TEEMA 3: Käytettävien raaka-aineiden, materiaalien ja tuotteiden tuotanto, valinta ja kierrätys kestävällä tavalla

3.1 Materiaalitehokkuuden edistäminen

3.2 Raaka-aineiden, materiaalien ja tuotteiden kestävä tuotannon edistäminen

TEEMA 4: Ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

4.1 Kulttuuriympäristöjen säilyttäminen ja kunnossapito

4.2 Ulkoalueiden saavutettavuuden, turvallisuuden ja käyttäjämukavuuden parantaminen

4.3 Fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen

4.4 Hyötyviljelyn edistäminen

4.5 Paikallisen talouden tukeminen

TEEMA 5: Energiansäästön, ilmansuojelun ja ympäristönsuojelun edistäminen

5.1 Energiankulutuksen vähentäminen ja uusien energiatuotantomuotojen edistäminen

5.2 Ilmanlaadun suojeleminen ympäristörakentamishankkeissa

5.3 Turvallisen kemikaalien käytön edistäminen

ESIMERKKI

(TEEMA 2: Paikan olosuhteiden vaaliminen: MAAPERÄ JA KASVILLISUUS)

2.1 *Maaperän säilyttäminen, kunnostus ja hoito*

TAVOITTEET

- Ylläpidetään ja suojellaan maaperän terveyttä.
- Vähennetään uuden paikalle tuotavan kasvualustan sekä maa-ainesten tarvetta ja määrää.
- Säilytetään olemassa olevia ekosysteemejä.
- Tuetaan kasvillisuuden hyvinvointia, biologisia yhteisöjä sekä veden varastointia ja imeytymistä maaperään.

TOIMINTAPERIAATTEET

Yleiset toimintaperiaatteet:

- Rajoitetaan maaperälle aiheutuvia häiriöitä.
- Perustetaan suojavyöhykkeet, joilla suojellaan olemassa oleva, alueen olosuhteisiin, ilmastoon sekä suunnitteluratkaisuihin soveltuva terve maaperä.
- Määritetään suojavyöhykkeen laajuus kohdekohtaisesti huomioiden suojeltavan maaperän tarpeet. Määritetään kielletyt ja sallitut toimenpiteet.
- Asetetaan tavoitteet terveeseen maaperän määrälle ja laadulle.
- Määritetään mittarit ja/tai seurantamenetelmät, joilla mitataan terveelle maaperälle ja asetettujen tavoitteiden toteutumista.

- Otetaan huomioon maaperän kunnostustarpeet ja rajoitetaan rakentamisesta maaperään aiheutuvia häiriöitä.
- Kunnostetaan maaperät, jotka häiriintyvät rakennustyön aikana.
- Asetetaan tavoitteet maaperän kunnostukselle ja hoidolle.
- Määritetään mittarit ja/tai seurantamenetelmät, joilla mitataan maaperän kunnostuksen ja hoidon toteutumista.
- Lisäksi noudatetaan toimenpiteitä, jotka on esitetty luvussa 1.

JATKOSSA TÄYDENTYVÄT...

TOIMENPITEET:

- Tilaamisen vaiheessa
- Suunnitteluvaiheessa
- Rakentamisvaiheessa
- Ylläpitovaiheessa

OHJAAVAT LAIT, ASETUKSET JA OHJEET:

Tilaamisen, suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon ohjaus voimassa olevissa laissa ja asetuksissa, yleisissä laatuvaatimuksissa ja ohjeissa

LINKKEJÄ JA LISÄTIETOA

KÄSITTEET

SEURAAVAKSI...

ASiantuntijakommentit, lausuntokierros ja viimeistely

TOIMINTAMALLIN KÄYTTÖÖNOTTO

- Toimintamallin **julkaiseminen** – mahdollisesti yhteistyössä RT:n kanssa
- **Tiedottaminen** viheralan toimijoille
- **Tiedottaminen** viheralan "ulkopuolisille", sidosryhmille ja yhteistyökumppaneille - esim. infra-ala, rakennussala ja kiinteistöala rakennuttajat ja rakennusliikkeet
- Tietotaidon ylläpitäminen (kurssit, koulutukset)

KIITOS!

2016 KAURIALAN LIIKENNEPUISTO, Hämeenlinna - Koerakentamishanke

Valmistui kesällä 2016

<https://www.youtube.com/watch?v=Md-w-fYKwn4>